Summaries in Sinhala

අගපේ: සිවිල් සමාජයීය සාමාජිකයින් සහ ළමා සොල්දාදුවන් ලෙස කටයුතු කළ අය විසින් ආරම්භ කරන ලද ප්‍රතිසංධානය ගොඩනැගීමේ වැඩසටහනක්

"අගපේ" යනු කොළොම්බියාවේ ආයුධ සන්නද්ධ ගැටුමට ගොදුරුවූවන් අතර සහ නීතිය ඉදිරියේ එහි ගොදුරු බවට පත්වූ ළමා සොල්දාදුවන් සඳහා වූ ප්‍රතිසංධානය ගොඩනැගීමේ වැඩසටහනකි. මෙම ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණයෙන්ම ක්‍රියාත්මත කරනු ලබන්නේ පැහැරගෙන යාමට ලක්වූවන්, සරණාගතයින්, සිසුන් සහ කැනඩාවේ මොන්ට්‍රියෙල් නගරයේ ප්‍රජාවෙන් සමන්විත වූ ස්වේච්ඡා සේවකයින් මගිනි. මෙම ලේඛනය මගින් මෙම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිඵල ඉදිරිපත් කර ඇත' ඒ අතරට යුද්ධයෙන් සෘජුවම විපතට පත්වූ බොහෝ දෙනෙකුගේ සිත්සතන් සුවපත් කිරීමේ ක්‍රියාවලියට ළමා සොල්දාදුවන් දායක වූ ආකාරය, ළමා සොල්දාදුවන් ලෙස කටයුතු කළ අයට ව්‍යාපෘතියෙන් ඇතිවූ බාධාවන් සහ යුද්ධයට ගොදුරු වූ අනෙක් අය සහ අනෙකුත් සියලුම ප්‍රජාවේ සාමාජිකයින් පිළිබඳව ඇතුළත් කර ඇත. මෙම ලේඛනය මගින් ආයුධ සන්නද්ධ ගැටුමකට විසඳුම් සෙවීමේදී අදාළ ප්‍රජාවේ සහභාගිත්වයේ ඇති වැදගත්කම අවධාරණය කරනු ලබයs'

මූලික යෙදුම්: ළමා සොල්දාදුවන්, කැනඩාව, කොළොම්බියාව, ප්‍රතිසංධානය

අනාගතය වෙනුවෙන් සටන් කිරීමඃ උතුරු උගන්ඩාවේ යුධ සේනාවන්හි සේවය කළ තරුණයන් තුල පශ්චාත් කම්පන තත්ත්වයන් වර්ධනය වීමේ හැකියාව

මෙම ලිපියෙන් උතුරු උගන්ඩාවේ Lords Resistance යුධ සේනාවට (LRA) අනුයුක්තව සේවය කළ තරුණයන් තුල පශ්චාත් කම්පන තත්ත්වයන් වර්ධනය වීමේ හැකියාව පිළිබඳව තොරතුරු දැක්වේ. එවන් තරුණයින් දොලොස් දෙනෙකුගේ ජීවිත කතා සමීක්ෂණයට බඳුන් කරගනිමින් LRAහි ගත කිරීමට සිදුවූ කාල පරිච්ඡේදයේ බලපෑමෙන් පශ්චාත් කම්පන තත්ත්වයන් වර්ධනය වීමේ ප්‍රවනතාව හෙළිදරව් කර ගැනීම අරමුණු කර ගෙන තිබේ. සංසිද්ධාත්මක අර්ථදැක්වීම් විග්‍රහයක් තුලින් එම කතා වස්තූන් මගින් තේමා හතරක් හෙළිදරව් කෙරුණි: සමාජීය සහය, සහභාගීත්වය, ස්ව-සංජානනය, සහ දෙවියන් කෙරෙහි ඇති විශ්වාසය. පශ්චාත් කම්පන තත්ත්ව වර්ධනය මැනීමේ සාධක පහෙන් හතරකට ඉහත තේමා හතරෙහි සමාන භාවයක් පෙන්නුම් කරයි. එනමුත් මූලික සාරධර්මයන් සහ සංස්කෘතිමය අවබොධයන් පශ්චාත් කම්පන තත්ත්වයන් වර්ධනයට ඇති හැකියාව සැක සහිත බවට පත් කර තිබේ. කෙසේ වෙතත්, එහි තේමා සහ සාධක ගැලපීමේ සමාලෝචනයක් සහ, LRA සේනාංකයට අනුබද්ධව සිටි තරුණ පිරිස අතර උක්ත තත්ත්වය වර්ධනයට ඇති හැකියාව ඉලක්ක කරගනිමින් අනාගත මැදිහත්වීම්වලට කෙසේ යොමුවිය යුතුද යන වග පිළිබඳව පදනමක් ඉදිරිපත් කර තිබේ.

මූලික යෙදුම්: පශ්චාත් කම්පන තත්ත්වයන් වර්ධනය (PTG), උතුරු උගන්ඩාව, Lords Resistance යුධ සේනාව (LRA), මනොසමාජීය සහය, තරුණයින්, ළමුන්, යුධ ගැටුම්, යුද්ධ, සංසිද්ධාත්මක අර්ථදැක්වීම් විග්‍රහයක් (Interpretative Phenomenological Approach (IPA)), කතා, අවස්ථා, සහභාගීත්වය, සමාජීය සහය, සම්පත්, දෙවියන් කෙරෙහි විශ්වාසය, ස්ව-සංජානනය

අන්තර් ආයතන ස්ථාවර කමිටු මාර්ගෝපදේශ සඳහා මානසික සෞඛ්‍ය සහ මනෝසමාජයීය තත්ත්වයන් නිර්වචනය කිරීම: මනෝවෛද්‍ය විද්‍යාවෙන් සහ මානව විද්‍යාවෙන් නගන ලද ප්‍රතිජානාත්මක විවේචනයන්

හදිසි ආපදා අවස්ථාවන්හිදී දැක්විය යුතු අවම ප්‍රතිචාර සම්බන්ධව පොදු සම්මුතියත් බිහිකරගැනීම සඳහා මානසික සෞඛ්‍ය සහ මනෝ සමාජයීය වෘත්තිකයින්ගේ එකමුතුවෙන් බිහිවූ අන්තර්ජාතික ජයග්‍රහණයක් ලෙස අන්තර් - ආයතන ස්ථාවර කමිටු මාර්ගෝපදේශ සඟරාව හැඳින්විය හැකිය. මෙහි එක් විවාදාත්මක කළාපයක් *මානසික* සෞඛ්‍ය සහ මනෝසමාජීය සහය පිළිබඳ නිර්වචනය සඳහා වෙන්විණි. මේ පිළිබඳව විධිමත් නිර්වචනයන් නොමැතිවීම මෙයට අවම ප්‍රතිචාර දක්වීම සම්බන්ධිකරණය සඳහා බාධාවක් වියහැකිය. මෙම ලේඛනය මගින් මෙම ක්ෂේත්‍රයන්හි න්‍යායාත්මත වෙනස්කම් ගවේෂණය කරන අතර මනෝචිකිත්සක සහ මානව විද්‍යා න්‍යායාත්මක පසුබිම සමාලෝචනය කිරීම මගින් විකල්ප නිර්වචන සහ විසඳුම් ඉදිරිපත් කරයි.

මූලික යෙදුම්:

Copyright © War Trauma Foundation. Unauthorized reproduction of this article is prohibited.

Intervention 2011, Volume 9, Number 1, Page 95 - 97

සංකීර්ණ හදිසි තත්ත්වයක් තුල ප්‍රජා මානසික සෞඛ්‍යය වැඩසටහනක් ස්ථාපිත කිරීමේ දී සමාජ-සංස්කෘතික විශ්වාස හා ඇදහිලි ක්‍රම ජය ගැනීම: TPO සංවිධානය සෝමාලියාවේ ක්‍රියාකිරීමෙන් ලත් අත්දැකීම් ඇසුරින් කෙරෙන ආවර්ජනයන්

1991 දී සෝමාලියාවේ දී ඇතිවුණු මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ බිඳ වැටීමත් සමග රටේ බොහෝ ප්‍රදේශ විශාල ව්‍යසනයන්ට බඳුන් විය. සටන්, දිළිඳු බව, සාගත සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය හා බැඳුණු ප්‍රචණ්ඩත්වය අධිකව පැවතීම මානසික මෙන්ම මනෝ සමාජීය ප්‍රශ්න බොහෝමයකට හේතු වී තිබේ. පිරිමින්ගේ මානසික සෞඛ්‍යය ගැටලුවලට ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙස කාට් (khat) පරිභොජනය දැක්විය හැකිය. සෝමාලියාවේ මානසික ප්‍රශ්නවලින් පෙලෙන්නන් වෙත ප්‍රතිචාර දක්වන සේවාදායකයින් සිටින්නේ අතලොස්සකි. TPO උගන්ඩා නම් රාජ්‍ය නොවන ආයතනය විසින් ප්‍රජා සහයෝගී ව්‍යූහයන් තුලින් ප්‍රාදේශීයව සේවා සපයන හවුල්කාර ආයතන හා මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ ආයතන හරහා මනෝසමාජීය සේවා වර්ධනය කළේය. අස්ථාවර පසුබිමක් තුල මනෝ සමාජීය සේවා ප්‍රධාන සේවා පද්ධතීන් තුලට ඇතුලත් කිරීම සඳහා අවශ්‍යය හැකියාවන් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා වන පියවර මෙම ලිපියෙන් විස්තර කෙරේ.

මූලික යෙදුම්: සොමාලියාව, ප්‍රජා මූලික මනෝසමාජීය සේවා, මානසික සෞඛ්‍යය, සංකීර්ණ හදිසි අවස්ථා, ළමුන් සහ කාන්තාවන්, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය හා බැඳුණු ප්‍රචණ්ඩත්වය

මීලග පිටුවල මානුෂිය සංධර්භයේදී ආත්මීය සහ මානසික සෞඛ්‍යය පිළිබඳ ලේඛනයක් සම්බන්ධයෙන් පළවූ අදහස් ඇතුළත් වේ. මේවා හයිටි භූමිකම්පාව සිදුවූ අවස්ථාවේදී වර්ල්ඩ් විෂන් ආයතනය ප්‍රතිචාර දක්වූ අන්දම පිළිබඳව “මැදිහත්වීම්” (Intervention) සගරාවේ (2010) 8.2 කලාපයේ පිටු අංක 121 – 130 පළවූ ඇලිසන් ෂාෆර් (Alison Schafer) විසින් සපයන ලද ලිපිය හා සම්බන්ධවේ. මෙම කතෘවරිය විසින් හයිටි භූමිකම්පාවේ විපාකයන් තුලින් ඇති වූ අත්දැකීම් ඇයගේ කරුණු දැක්වීම් තහවුරු කිරීම සඳහා යොදාගනී. ඇය පවසන්නේ ව්‍යාසනයේ බලපෑමට ලක්වූ ජනතාවගේ මානසික සහ මනෝසමාජයීය සහය ක්‍රියාකාරකම් හා බැඳුනු අධ්‍යාත්මීය අවශ්‍යතා ආමන්ත්‍රණය කිරීම සඳහා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන වලට පැහැදිලි මැදිහත්වීම් සමුදායක් නොපවතින බවය. කතුවරිය මෙම දුර්වලතාවය / පරතරය පිළිබඳව අවධානය යොමුකරමින් අධ්‍යාත්මිකභාවය, මානසික සුභසාධනය ඇතිකිරීමට සහ සිදුවුනු දේවල් සම්බන්ධයෙන් අනුගත වීමටත්, ඒ අනුව හැඩගැසීමත් සඳහා වැදගත් සම්පතක් ලෙස සැලකිය හැකි බවට සාක්ෂි ඉදිරිපත් කරයි. කෙසේ වෙතත් අප 8.2 කළාපයේ කතුවැකියේ සඳහන් කළ ආකාරයට මනෝසමාජයීය සහයෝගය සහ ආධ්‍යාත්මික සහය අතර පැහැදිලි වෙන් කිරීමක් සිදුකිරීම මගින් පීඩාවට පත්වූ ප්‍රජාවන් අතර විශේෂිත ආගමික අගයයන්/වටිනාකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට හේතු විය හැකි අතර සමහරවිට අවදානමට මුහුණ දී ඇති කණ්ඩායම් වල සාමාජිකයින් අන්‍ය ආගම්වලට හරවාගැනීමද සිදු විය හැකිය. ආගම සහ මනෝ සමාජයීය ක්‍රියාකාරකම් අතර පවත්නා සම්බන්ධය පිළිබඳව පවත්නා ගැටලු සහගත ස්වභාවය මෙම කරුණු සම්බන්ධයෙන් තවදුරටත් ගවේෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය මතුකරයි. මෙම කළාපයේ ෂාෆර්ගේ ලේඛනය පිළිබඳව වූ විචාරයක් 4 ක් අඩංගු වේ. උගන්ඩාවේ සිටින පළපුරුදු මනෝසමාජයීයය විශේෂඥයකු වන ග්‍රේස් ඔන්යාගෝ (Grace Onyango) විශ්වාස කරන අන්දමට ආධ්‍යාත්මික ප්‍රවේශයන් වඩාත් තාක්ෂණිකවූ මානසික සෞඛ්‍ය සහ මනෝ සමාජයීය මැදිහත්වීම් වලින් වෙනස්වූ අසාමාන්‍ය වූ ඒවා විය යුතු නොවේ. ඇයගේ අත්දැකීම් වලට අනුව ආධ්‍යාත්මීය සහයෝගයන් දිරිගැන්වීම ඉවැන්ජලිකානු ඇදහීම්වලට සමාන නොවන අතර එහිදී වැඩි වශයෙන් අවධාරණය කරනු ලබන්නේ මානුෂිය ක්‍රියාකාරකම්ය. ආගම පදනම් කරගත් රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයක් සමග වැඩ කරන මයිකල් පැරතරායිල් (Michael Paratharayil) විපතට පත්ව ඉන් මිදීමට සමත්වූ පුද්ගලයින්ගේ මනෝ සමාජයීය සුභසාධනය නංවාලීම සඳහා වූ මැදිහත්වීම් වලදී ආගමික වතාවත්හි වැදගත්කම අවධාරණය කරයි. මෙම කරුණ අවධාරණය කිරීම සඳහා ඔහු නිරිතදිග ආසියානු රටවලින් උදාහරණ ගෙන හැර දක්වයි. යුද්ධයෙන් කම්පනයට පත්වූවන්ගේ පදනමේ (War Trauma Foundation) කාර්යය මණ්ඩල සාමාජිකයින් වන සයිමන් වැන්ඩර් බර්ග් (Simon van den Berg), රෙලින්ඩේ රෙයිෆෙර්ස් (Relinde Reiffers) සහ ලෙස්ලි ස්නිඩර් (Leslie Snider) සමාජමය අගයන් සහ සංස්කෘතික භාවිතයන් සමග පොදුවේ සමගාමීව ක්‍රියාකළ යුතුවීම අවශ්‍ය බැවින් මානුෂිය සේවා සපයන සියලුම ක්‍රියාකාරකයින් ජනතාවගේ ආගමික විශ්වාසයන් පිළිබඳව සංවේදීව කටයුතු කළයුතු බව අවධාරණය කර සිටී. නමුත් මෙහිදී ප්‍රශ්නය වන්නේ මෙමගින් විශේෂ “මානසික - අධ්‍යාත්මික ප්‍රවේශයන්” නිර්මාණය කිරීමට සහ වෙනමම අධ්‍යයන කට්ටල (මොඩියුලයන්) සහ මාර්ගෝපදේශ සංවර්ධනය කිරීමට අවකාශය සලසන්නේද යන්නයි. ෆුලර් දේවධර්ම සෙමනේරියේ (Fuller Theological Seminary) මනෝ විද්‍යාඥයකු වන සින්තියා එරික්සන්ට (Cynthia Erikson) අනුව ජනතාව විශ්වාස කරන සංවාදයන් සහ භාවිතයන් සඳහා පහසුකම් සැලසීම වැදගත් වන අතර මෙම විශ්වාසයන් හදිසි ආපදා අවස්ථාවන්හි ඇතිවන අත්දැකීම් වලට සම්බන්ධ කරන්නේ කෙසේද යන්න

Copyright © War Trauma Foundation. Unauthorized reproduction of this article is prohibited.

වටහා ගැනීමට උත්සාහ දැරීම වැදගත් වේ. ඇය පැහැදිලි කරන්නේ පවත්නා සායනික මෙවලමක් වශයෙන් සැලකිය හැකි සංස්කෘතිය සැකසී ඇති ආකාරය උපයෝගී කරගැනීම මගින්, චිකිත්සකයින්ට රෝග නිර්ණයේදී සහ ප්‍රතිකාර සැලසීමේදී සංස්කෘතිය (මෙහි ආගම සහ ආධ්‍යාත්මිකභාවය ඇතුළත්ව තිබිය හැකිය) බලපෑම් කර තිබෙන විවිධ ආකාරයන් පිළිබඳව මාර්ගෝපදේශ ලබාගැනීමට සහ අදාළ මැදිහත්වීම් සංවර්ධනය කරගැනීම සඳහා උපකාර කරගත හැකිවනු ඇත. ඇයගේ ප්‍රතිචාර දැක්වීමේදී ඇලිසන් ෂාෆර් (Alison Schafer) පෙන්නුම් කරන්නේ තමා ආධ්‍යාත්මික තතත්වයන් සහ මානසික සෞඛ්‍යය සහ මනෝසමාජයීය සහය (MHPSS) ප්‍රවර්ධනය පිළිබඳව පමණක් පටු ආකාරයෙන් සලකා බලන මෙවලම් සංවර්ධනය කිරීම අනුමත නොකරන බවත්, මානුෂිය ක්‍රියාකාරකම් වලදී ආධ්‍යාත්මික ප්‍රවර්ධනය වඩාත් පුලුල් ලෙස අන්තර්ග්‍රහණය කිරීම පිළිබඳව සොයාබැලීමට යොමුවී ඇති බවත්ය. මෙහිදී පළමු පියවර වන්නේ සුභසාධනය සම්බන්ධයෙන් ආධ්‍යාත්මික තත්ත්වයන් මගින් සිදුවන බලපෑම පිළිබඳව සැලකිල්ලට ගැනීම සහ මානුෂිය සේවා සපයන ආයතන හදිසි ආපදා තත්ත්වයන්ගෙන් ගැලවුනු පුද්ගලයින්ට පරිපූර්ණ සුභසාධනය සැපයීමේදී උපයෝගී කරගත හැකි සියලුම ආකාරයන් පිළිබඳව සැලකිලිමත් වීමයි.

මූලික යෙදුම්: මානසික සෞඛ්‍යය, මනෝ-සමාජයීය සහයෝගය, ԱԱානසික සෞඛ්‍යය සහ මනෝසමාජයීය සහයෝගය (MHPSS), අධ්‍යාත්මිකභාවය, අධ්‍යාත්මික ස්වභාවය, මානසික-අධ්‍යාත්මික, විශ්වාසය

'ගාසා හි දියමන්තිය': පලස්තීන නවයෞවනයන්ගේ සිතුවම් සහ පැතුම්

මෙම අධ්‍යයනය මගින් පලස්තීන පාසල් සිසුන් අතර පැවැති චිත්‍ර තරගයකදී හෙළිදරව් වුන තොරතුරු ඇසුරෙන් පලස්තීන් යෞවනයින්ගේ බලාපෙරොත්තු සහ රුචිකත්වයන් පැහැදිලි කර තිබේ. මේ ප්‍රදේශයේ පවත්නා වූ ප්‍රචණ්ඩකාරී ගැටුමට නිරාවරණය වීම පිළිබඳ මානයන් නොතකා හරිමින් මෙම බලාපොරොත්තු තුලින් කැපීපෙනෙන අයුරින් මතුවී ඇත්තේ දේශපාලනික තත්ත්වයන්ය. සාමය සහ රාජ්‍යත්වය මේවායේ ප්‍රමුඛ තේමාවන් විය. අනාථ දරුවන් තරමක් වැඩි වශයෙන් අවධානය යොමුකර තිබුනේ දේශපාලන තත්ත්වය සම්බන්ධව බව පෙනී ගියේය. බටහිර ඉවුරේ උතුරු කළාපයේ ළමුන් සහ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වල ළමුන් පෞද්ගලික අභිලාෂයන් ඉටුකරගැනීමට වඩා ද්‍රව්‍යාත්මක වටිනාකම් කෙරෙහි වැඩි උනන්දුවක් දක්වන බව පෙනීගියේය.

මූලික යෙදුම්: පලස්තීන යෞවනයන්, රැකියා අවස්ථා, සිතුවම්, පාර්ථනා, බලාපෙරොත්තු, මනෝසමාජීය

Copyright © War Trauma Foundation. Unauthorized reproduction of this article is prohibited.